

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ægteskabs Indgaaelse.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 689 ff.)

Sagen sættes til Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Der er sagt, at dette Lovforslag er forelagt for at tilfredsstille et radikalt Mindretal, og at Flertallet burde bøje sig for dette Ønske. Der er sagt, at dette Lovforslag er forelagt for at tilfredsstille Socialdemokraterne. Der er sagt, at det er forelagt for at tilfredsstille et teoretisk Ønske om at lave Reforme. Jeg gaar imidlertid ud fra, at alle disse og lignende Udtalelser ikke finde noget Tilhold her i dette høje Ting, thi Sagen er en ganske anden. Dette Lovforslag er forelagt, fordi det er blevet en kirkelig Nødvendighed at faa en Reform paa dette Omraade. Den nuværende kirkelige Stilling i dette Spørgsmaal er uholdbar og har længe været det, men nu have Modsetningerne rejst sig saa stærkt mod hinanden, at jeg tror, at hvis man ikke naar en Reform i den nærmeste Fremtid, ville vi komme ind i meget vanskelige kirkelige Forhold. Kirken siger, at den tjener Sandhedens Herre, at den lærer Sandhed, og at den udøver Sandhed. Der rejser sig saa det Spørgsmaal til Kirken: Hvis det er rigtigt, hvorledes kan du da tillade dig at velsigne Forbindelser, som ere af den Art, at du i din Lære fordømmer dem? Der svares fra kirkelig Side: Præster ere Embedsmænd, og de maa bøje sig for Statens Lovgivning og for de Paabud, som gives dem af Staten. Der siges hertil atter: Men naar Du lærer Sandheden og tjener Sandheden, hvorledes kan Sandheden saa bøje sig for Staten? Var det din Herres Mening, var det hans Optræden, da han stod over for Statsmagten, bøjede han sig saa, og saa fik det gaa med Sandheden, som det kunde? Er du ikke her ved kommen i direkte Modstrid med den Herre, du siger at tjene? Saadanne Spørgsmaal og mange flere af lignende Art rejses til Kirken, og Stillingen er saaledes, at det i Virkeligheden kan siges at være forargelige Tilstande. Der gives Forargelse, men det var det, Kirken mindst skulde gøre, thi dens Herre har jo sagt: Det er umuligt, at Forargelse ikke skulde komme, men ve den, ved hvem den kommer. Se,

saaledes er Forholdet ved at blive, og derfor er der en virkelig Nødstilstand til Stede, som kræver Reforme, og Lovforslaget er da forelagt for at faa denne Nødstilstand afskaffet. Og hvad gaar nu Lovforslaget ud paa? Ja, det gaar ud paa at fritage Præsterne for i dette Forhold at optræde som Statens Embedsmænd, at fritage dem for det Hverv, som Staten her har paalagt dem, saaledes at de i dette Forhold kun skulde have Kirken til lyde og tjene. Det er det, Forslaget gaar ud paa. Det gaar ikke ud paa alene at skaffe Præsterne af med et Hverv, som i og for sig maaske er ubehageligt for dem, men det gaar ud paa at skaffe Kirken Frihed for at tjene Staten tro, for at være Tjenerinde for Staten, da det har vist sig, at dette Tjenerforhold ikke kan bringes i Harmoni med det tjenende Forhold, som Kirken staar i til dens egen Herre. Det er Meningen. Naar vi i sin Tid fritog Præsterne for at føre Skudsmaalsbøger, for Tilmelding og Afgang fra Sognet, naar vi fritog dem for at sidde i Fattigbestyrelsen, for at være Formand for Sogneraadet og deslige, saa var det Fritagelser, som maaske kunde være behagelige for Præsterne selv — maaske mange Præster ogsaa satte Pris paa at beholde det, jeg ved det ikke —, men det var Fritagelser, som ikke kom Kirken ved som saadan. Men i det Forhold, der her er Tale om, gælder det om at fritage selve Kirken for at knytte eller rettere velsigne Forbindelser, som Kirken ikke kan have med at skaffe. Jeg tænker her ikke alene paa at sammenvi fraskilte, der ere andre Forbindelser, som i mine Øjne kunne være endnu værre. Naar man saaledes ved, at Skøger kunne henvende sig til Kirkens Præster med deres Alfonsoer og bede om at blive sammenviede, og det endog er en Aftale mellem vedkommende Brudepar, at Bruden, naar en Maaned er gaaet og Hvedebrødsdagene ere forbi, atter skal tage Forretningen op og Manden være hende behjælpelig, er det en saadan Forbindelse, at man, naar man har Kirkens Ære for Øje, ikke kan ønske, at den skal bistaa dertil. Forslaget gaar ud paa at fri Kirken for at være Tjenerinde for Staten paa dette Omraade.

Nu siges det, at det vil forandre Ægteskabets Vilkaar; men det er ikke Tilfældet. Det er ikke Kirken, der stifter Ægteskabet, heller ikke den borgerlige Øvrighed, det har været til længe, før der blev borgerlig Øvrighed og Kirke. Ægteskabet er en almenmenneskelig Institution, jeg vil gaa videre og